

Børneløftet

- Kort version

**En stærk fremtid
starter med de små**

radikale

Vores samfund er i ubalance. Mens voksne generationer bliver rigere, bliver børn og unges liv fattigere: Alt for mange børn og unge mistrives, børn leger mindre med hinanden og er mere på skærm, og de fællesskabende institutioner – vuggestuer, børnehaver, skoler, fritidshjem og klubber - er i underskud.

Der mangler uddannede pædagoger og lærere med tid, friere rammer og flere ressourcer til at løfte alle børn. Forældre oplever konsekvenserne, og de seneste år har flere valgt de offentlige tilbud fra. Den udvikling udfordrer selve fundamentet under vores samfund. Danmark bygger på, at vi går i klasse med hinanden på kryds og tværs og gør os umage for at give alle børn lige muligheder. Vi har på alle niveauer lavet for mange regler og mål i stedet for at fokusere på det allervigtigste: Voksnes tid og nærvær med børn. Det er kritisk for alle børn, men særligt de mindste og socialt udsatte børn er afhængige af voksenkontakt for at trives og danne gode relationer. **Derfor er der brug for en plan B.**

Vi foreslår en ny balance i det, vi bruger vores ressourcer på. Vi vil give børns leg og udvikling et historisk løft på 15 mia. kr. Vores forslag handler både om flere ressourcer, men også om at bruge dem rigtigt. Vi skal på én gang sætte daginstitutioner, skoler og fritidshjem fri og sikre, at de har veluddannede pædagoger og lærere nok til at lave den pædagogik, de gerne vil. Børneløftet er den første plan, der sætter de penge af, det koster, og som samtidig giver friheden til at sætte ind, hvor det giver mening i børnegruppen.

I det følgende kan du læse en kort opsummering af de forslag, som vores udspil indeholder.

I vuggestuer, dagpleje og børnehaver investerer vi 3,7 mia. kr. årligt i:

- **Vuggestuer og børnehaver med uddannede pædagoger hele dagen.** Vi vil styrke kvaliteten i daginstitutionerne ved at stille lovkrav om, at tre ud af fire voksne i daginstitutioner skal være uddannede pædagoger. Det vil betyde 11.000 flere uddannede pædagoger. Med Børneløftet lægger vi 2 mia. kr. oven i minimumsnormeringerne. Det svarer til at give børnene ca. 4.400 flere voksne, så de faktisk får en normering på 1:3 og 1:6 ude i institutionerne, og pædagogerne kan have små børnegrupper både om morgenen og om eftermiddagen.

- **Pædagogerne skal have mere uddannelse. Ikke mindre.** Vi vil tiltrække og fastholde flere på pædagoguddannelsen samt uddanne langt flere af de medhjælpere, der allerede er i institutionerne, til pædagog eller pædagogisk assistent. Det vil vi gøre ved at investere massivt i pædagoguddannelsen, give pædagoger ret til en pædagogkandidatuddannelse, gøre merituddannelsen gratis og lave uddannelsesstillinger i alle landets daginstitutioner. Derudover afsætter vi midler til oprette en ny fri pædagoguddannelse, samt til at alle dagplejer med tiden uddanner sig til pædagogiske assistenter.

- **Mere pædagogik og skolestart i august for alle børnehavebørn.** Vi vil fremme pædagogik og udvikling i vuggestuer og børnehaver ved at videreudvikle det pædagogiske grundlag og lærerplanerne og udbrede frikommuneforsøgene til alle kommuner. Derudover vil vi fremme selvejeformen og styrke forældrebestyrelser og faglig ledelse. Med løftet afsætter vi desuden 250 mio. kr. til at afskaffe forårs-SFO'en, så børn kun skal starte i skole én gang, og samtidig vil vi igangsætte et udviklingsarbejde om den gode skolestart.

I skolen investerer vi 7,1 mia. kr. årligt i:

- **Vi vil lykkes med inklusionen.** Vi afsætter midler til, at der kan være to voksne (lærere og pædagoger) i halvdelen af timerne i skolen. Så der er ressourcer nok, til at lærerne og pædagogerne kan hjælpe børn med det samme og være der i frikvarterne. Børn, forældre og lærere skal ikke vente månedsvis på hjælp fra eksempelvis PPR.

- **Veluddannede lærere med ordentlig forberedelsestid.** Vi tilfører skolerne ressourcer nok til at sikre, at lærerne kan have ordentlig forberedelsestid, så de kan lave undervisning, der får alle elever med, og hvor flere børn oplever, at de lykkes i skolen. Det betyder også, at der skal være ressourcer til, at mere undervisning kan foregå ude af klasselokalet og mere i naturen. Derudover vil vi tiltrække flere til lærerfaget bl.a. ved at gøre merituddannelsen gratis og give de studerende ret til en lærerkandidatuddannelse.

- **Mindre skærm og mere fællesskab.** Vi afsætter 1500 kr. pr elev i folkeskolen, så skolerne har råd til mere af det, der gør det sjovt og lærerigt at være barn i folkeskolen, og som styrker klassefællesskabet. Pengene kan eksempelvis bruges til indkøb af gode materialer i fagene, udflugter, lejrskoler, sætte en musical op på skolen eller andet. Derudover afsætter vi midler til at styrke kunst og kultur i folkeskolen bl.a. ved at have kunstnere ansat på skolen. Vi vil indføre en ny vejledning om, at mobiltelefoner ikke medbringes i indskolingen og alene inddrages med et fagligt eller pædagogisk formål på mellemtrin og i udskolingen. Ligesom at al undervisning i indskolingen, over 75 pct. af undervisningen i hvert fag på mellemtrinnet og over halvdelen af undervisningen i hvert fag i udskolingen skal være analog. Så vi får mindre skærm og mere oplevelse og fantasi.
- **Mindre bedømmelse.** Vi vil afskaffe nationale test og mindske betydningen af karakterer ved at afslutte folkeskolen på en anden måde end eksaminer, så der bliver mere plads til at eksperimentere, øve sig og turde at lave fejl.
- **Gratis skolemad og bedre indeklima.** Vi vil give alle børn i folkeskolen gratis skolemad, og give en økonomisk håndsrækning til trængte kommuner, så de kan komme i gang med forbedringer af eksempelvis inventar, rengøring og gøre op med klamme toiletter.
- **Flere børn på efterskole.** Vi vil med en ny stipendieordning give 1200 unge, der kommer fra familier med en husstandsindkomst på under 500.000 kr. årligt, mulighed for at komme på efterskole.

I børns fritid investerer vi 4,3 mia. kr. i:

- **Fritidshjem op til 6. klasse og styrket fritidspædagogik.** Vi vil lave selvejende fritidshjem for alle børn op til 6. klasse. Hvor børn træder ind i en synlig anden verden end skolen, og de kan lege, være fysisk sammen og fordybe sig i forskellige aktiviteter i stedet for at gå hjem på værelset og sidde med telefonen. Vi vil lave en 10-års plan for at genrejse fritidshjemmene, så de får deres egen lov, egne lokaler, egen ledelse og gode værksteder. Derudover vil vi styrke kvaliteten i fritidshjemmene ved at igangsætte et pædagogisk udviklingsprogram og fremme forskning i fritidspædagogik.
- **Klubber med længere åbningstider og opsøgende pædagoger** særligt i de områder, hvor de sociale udfordringer og ungdomskriminaliteten er størst. I en ny lov for fritidspædagogikken vil vi fastslå, at alle fritidsinstitutioner har en opsøgende og forebyggende rolle og sikre den nødvendige økonomi.
- **Mere natur og leg på vejen og flere bemandede byggelegepladser.** Vi vil give kommunerne frihed til at lave flere børnezoner og bilfrie dage, hvor børn kan lege på vejen, og arbejde for at afbureaukratisere de steder, hvor national

lovgivning står i vejen for, at de kan gøre det. Vi vil udbrede legepladser, hvor børn kan lege vildt, og afsætter midler til at etablere og drive 20 bemandede byggelegepladser fordelt i hele landet. Derudover vil vi oprette Videnscenter for Børnevenlige Byer og Legepladser, der skal rådgive, inspirere og give omlægningsstøtte til kommuner, daginstitutioner, skoler, fritidsinstitutioner mv. med henblik på at få mere natur og vild leg ind i børns liv.

• **Stærkt civilsamfund og frivilligt foreningsliv.** Vi afsætter midler til at understøtte og styrke civilsamsfundsorganisationer over hele landet, så de også for fremtiden kan være med til at skabe fællesskaber, hvor vi mødes på kryds og tværs.

Fakta

- Fra 2021-2022 var kun 6 ud af 1720 ekstra voksne, der blev ansat i landets dagtilbud, uddannede pædagoger. Pædagoger udgør nu kun ca. halvdelen af personalet i landets dagtilbud. Særligt om morgenen og fra middag frem til kl. ca. 15.00 er der gennemsnitligt et højt antal børn per voksne i institutionerne. Blot en ud af ti vuggestuer har i dag god kvalitet, hvor børnene har en god relation til de voksne.
- Hver femte underviser i folkeskolen har ikke en læreruddannelse. I gennemsnit får mere end fire elever i hver klasse særlige støtteindsatser, mens endnu flere har brug for hjælp, men ikke får den. Op mod hver sjette elev forlader stadig folkeskolen uden at kunne det grundlæggende: Læse, skrive og regne.
- I dag bliver ca.15 procent af alle børn under 18 år diagnosticeret med en psykisk lidelse, og børn mellem 12-24 år får i stigende grad medicin mod ADHD, søvnproblemer og depression. På bare seks år er statens udgifter forbundet med skolevægring steget fra 9,3 mio. kr. til 1,8 mia. kr. i tabt arbejdsfortjeneste.
- Hvert femte barn i 4. og 7. klasse har sjældent eller aldrig lyst til at gå i skole. Det skyldes især lange skoledage, kedelig undervisning, en oplevelse af ikke at kunne være sig selv i klassen uden at blive drillet eller mobbet, ligesom mange har en lærer, der skælder ud.
- Knap halvdelen af alle børn har en profil på sociale medier, når de fylder ti år. Ifølge en undersøgelse fra Børns Vilkår angiver 63 procent af børnene i 4. klasse, at det at sidde med en telefon eller computer er blandt de aktiviteter, de bedst kan lide efter skole. I 7. klasse er tallet steget til 74 pct.
- Fritidspædagogikken er blevet beskåret med 2 mia. kr. siden folkeskole-reformen blev indført i 2013, og 20 pct. af kommunerne har i dag ikke et klubtilbud.

Økonomi og finansiering

	Mia. kr.
Vuggestuer og børnehaver	3,7
Folkeskole	7,1
Fritidspædagogik og leg	4,3
<hr/>	
SUM	15,0

Note: På grund af afrunding til nærmeste 100 mio. kr. summerer de enkelte elementer ikke nødvendigvis til totalen.

Finansiering

Børneløftet er finansieret gennem Radikale Venstres 2030 plan, hvor vi foreslår en ny generationskontrakt og gennem reformer på særligt seniorområdet frigiver ressourcer til at investere i de næste generationer, klima og uddannelse.